

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇALIŞMA DEFTERİ

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 12

Ünite

Millî Mücadele

Konu

İşgallerin Başlaması ve Millî Mücadeleye Hazırlık - Büyük Millet Meclisi'nin Açılması (23 Nisan 1920) - Sevr Antlaşması (10 Ağustos 1920)
- Millî Mücadelede Doğu ve Güney Cepheleri - Millî Mücadelede Batı Cephesi

OGM
MATERYAL

<http://ogmmateryal.eba.gov.tr>

ÖN SÖZ

Sevgili öğrenciler bu çalışma defterinde öğretim süreçleri içerisinde kazandığınız bilgi ve becerileri kullanmanıza olanak tanıyacak çeşitli düzeylerde ve yapılarda etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle hem okulda işlemiş olduğunuz konuları tekrar etme hem de akademik gelişiminizi izleme imkânı bulacaksınız. Bu amaçla hazırlanan çalışma defterinde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarını içerecek şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerinin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle keyifli vakit geçirmenizi sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca "Hatırlıyor muyum?" bölümüyle akademik açıdan öz değerlendirmenizi yapabilecek ve eksik olduğunuz konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaksınız.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış olan bu çalışma defteri ile akademik gelişiminize katkı sunmayı amaçlamaktayız.

Hatırlıyor muyum?

Aşağıdaki bilgileri hatırlayıp hatırlamadığınızı ilgili bölüme işaretleyiniz. Puan durumunuza göre aşağıdaki karekodları okutarak konu eksiklerinizi tamamlayınız.

1

Mustafa Kemal, Rauf Orbay ve Bekir Sami Beyler ile Salih Paşa arasında 20-22 Ekim 1919'da yapılan Amasya Görüşmeleri sonrasında hazırlanan protokol ile İstanbul Hükûmeti, Temsil Heyeti'ni resmen tanımış oldu.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

2

Anadolu'nun ortasında ve güvenli bir yerinde olması, haberleşme olanaklarının iyi olması, demiryolunun Ankara'ya kadar ulaşması, mücadelenin verileceği Batı Cephesi'ne yakınlığı gibi nedenlerle Ankara Millî Mücadele'nin merkezi oldu.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

3

12 Ocak 1920'de çalışmalarına başlayan Osmanlı Mebusan Meclisi, 28 Ocak 1920'de yaptığı gizli bir toplantıda, Misak-ı Millî (Millî Ant) metnini kabul etti.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

4

Misak-ı Millî'nin kabulüyle ulusal sınırlar belirlendi. Erzurum ve Sivas'ta yapılan kongrelerde alınan kararlar, Mebusan Meclisi tarafından da kabul edildi.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

5

Osmanlı Mebusan Meclisi'nin Misak-ı Millî kararlarını kabul etmesinin ardından İtilaf Devletleri, 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal ettiler. Meclisi basarak Millî Mücadele yanlısı milletvekillerini tutuklayarak Malta adasına sürgüne gönderdiler.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

6

Büyük Millet Meclisi'nin, 23 Nisan 1920 Cuma günü, 115 milletvekilinin katıldığı ilk gün toplantısına en yaşlı üye sıfatıyla, Sinop Milletvekili Şerif Bey başkanlık yaptı. 24 Nisan 1920 tarihinde yapılan toplantıda ise Mustafa Kemal, meclis başkanı seçildi.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

7

Büyük Millet Meclisi'nin açılmasıyla milli egemenliğe dayalı, tam bağımsızlığı hedefleyen yeni bir devlet kuruldu.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

8

Güçler birliği ilkesini benimsemiş olan Büyük Millet Meclisi, aynı zamanda milli ve kurucu nitelikleri taşımaktaydı.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

9

Büyük Millet Meclisi Hükümeti bir yandan yurdu işgal eden düşmana karşı mücadele ederken diğer yandan da İstanbul Hükümeti, azınlıklar ve Milli Mücadele'ye karşı olanlar tarafından çıkarılan ayaklanmalarla uğraştı.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

10

Büyük Millet Meclisi, varlığını sürdürebilmek ve otoritesini sağlayabilmek için, Meclis'in açılmasından altı gün sonra 29 Nisan 1920'de Vatana İhanet Kanunu'nu (Hiyanet-i Vataniye Kanunu) çıkardı.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

11

Hiyanet-i Vataniye Kanunu'na göre; Meclis'in kararlarına karşı gelenlerin, düşmana hizmet eden ve bozgunculuk yapanların idamla cezalandırılması kabul edildi.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

12

İsyanlara karşı önlem olarak; 11 Eylül 1920'de İstiklal Mahkemeleri kurularak isyancılar sert bir şekilde cezalandırıldı, Şeyhülislam'ın fetvasına karşılık, Ankara Müftüsü Rifat Efendi liderliğindeki din adamları karşı fetva hazırladı, İstanbul Hükümeti'nin ve işgalci devletlerin olumsuz propagandalarına karşı halkı doğru bilgilendirmek amacıyla, Anadolu Ajansı kuruldu ve Hâkimiyet-i Milliye gazetesi çıkarıldı.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

13

İstiklal mahkemeleri dönemin ihtiyaçları doğrultusunda kurulmuş mahkemelerdi. Mahkemelerde başlangıçta asker kaçakları sorununun çözümüne yönelik çalışmalar yürütüldü. Daha sonra mahkemelerin yetkileri; vatana ihanet, casusluk, ayaklanma, bozgunculuk, soygun ve asker ailelerine saldırı gibi suçların kapsam içine alınmasıyla daha da genişletildi.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

14

I. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan devletlere imzalatılmış olan barış antlaşmalarının şartları Paris Barış Konferansı'nda belirlenirken Osmanlı Devleti'nin paylaşımı konusunda İtilaf Devletleri arasında anlaşmazlıklar çıktı ve antlaşma ileri bir tarihe ertelendi.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

15

İtilaf Devletleri temsilcileri San Remo Konferansı'nda (18-26 Nisan 1920) bir araya gelerek, Osmanlı Devleti ile yapılacak anlaşmanın şartlarını hazırladılar.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

16

Hadi Paşa, Rıza Tevfik ve Reşat Halis' den oluşan bir Osmanlı heyeti Paris'e giderek, Sevres (Sevr) kasabasında antlaşmayı imzaladı.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

17

Mebusan Meclisi dağıtılmış olduğu için meclis onayından geçmeyen Sevr Antlaşması, yasal dayanaktan yoksundu ve milli iradeye aykırıydı.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

18

Millî mücadele sırasında Doğu Cephesi'nde Kazım Karabekir Paşa komutasındaki 15. Kolordu, Ermenilerle mücadele etti. Güney Cephesi'nde Fransızlar ve onların desteklediği Ermenilere karşı direnişi Kuvay-ı Millîye birlikleri üstlendi. Batı Cephesi'nde ise Yunanlara karşı önce Kuvay-ı Millîye birlikleri daha sonra ise düzenli ordu mücadele etti.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

19

Gümrü Antlaşması, Büyük Millet Meclisi'nin uluslararası alanda kazandığı ilk askerî ve siyasi başarıdır. Gümrü Antlaşması ile Doğu Anadolu Bölgesi işgalden kurtarılmış oldu.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

20

Büyük Millet Meclisi tarafından, şehrini düşmana karşı başarıyla savunan Antep'e 8 Şubat 1921'de "Gazi", 7 Şubat 1973'te Maraş'a "Kahraman", 12 Haziran 1984'te Urfa'ya "Şanlı" unvanı verildi.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

21

20 Ekim 1921'de Fransa ile imzalanan Ankara Antlaşması ile Güney Cephesi kapandı. Hatay dışında bugünkü Türkiye-Suriye sınırı çizilmiş oldu. Bu bölgedeki askerî güçler de Batı Cephesi'ne gönderildi.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

22

I. İnönü Muharebesi, Büyük Millet Meclisi'nin kurduğu düzenli ordunun Batı Cephesi'nde kazandığı ilk askerî zaferdir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

23

I. İnönü Muharebesi'nin ardından Büyük Millet Meclisi'ne ve Türk ordusuna halkın güveni arttı. İsmet Bey'in rütbesi generalliğe yükseltildi. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun (1921 Anayasası) ve İstiklal Marşı'nın kabulü I. İnönü Zaferi'nin iç politikadaki etkileridir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

24

Londra Konferansı'nın toplanması, Türk-Afgan Dostluk Antlaşması ve Moskova Antlaşması'nın imzalanması I. İnönü Zaferi'nin dış politikadaki önemli sonuçlarıdır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

25

20 Ocak 1921'de kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye Kanunu, Türkiye'nin ilk anayasasıdır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

26

İstiklal Marşı'nın günümüzde kullanılan bestesi, 1930 yılında Osman Zeki Üngör tarafından yapıldı.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

27

I. İnönü Muharebesi'nde Yunanların yenilmesi üzerine İtilaf Devletleri, Sevr Antlaşması üzerinde küçük değişiklikler yaparak antlaşmayı Türklere kabul ettirmek amacıyla Yunanistan'ın da katılımıyla Londra'da bir konferans düzenledi.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

28

Londra Konferansı'nda İstanbul Hükümeti'ni Tevfik Paşa, Büyük Millet Meclisi Hükümeti'ni ise Bekir Sami (Kunduh) Bey temsil etti.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

PUAN

0-28

KONUYU TEKRAR ETMELİSİNİZ

PUAN

29-42

ÇALIŞMALISINIZ

PUAN

43-56

ÇOK İYİ

TOPLAM PUANINIZ

1-28.

arası maddeler için
karekodu okutun

Eşleştirme

1. Aşağıda verilen numaralı ifadeleri, harflerle verilen ifadeler ile eşleştiriniz.

1	Antep savunması	☐	İSMET BEY	A
2	Urfa savunması	☐	KAZIM KARABEKİR	B
3	Maraş savunması	☐	ÜSTEĞMEN SALİH BEY (ŞAHİN BEY)	C
4	Doğu Cephesi	☐	SÜTÇÜ İMAM	D
5	I. İnönü Muharebesi	☐	ALİ SAİP BEY	E

2. Sevr Antlaşmasına göre paylaşılan Anadolu coğrafyasını gösteren haritayı uygun şekilde doldurunuz.

A. OSMANLI DEVLETİ	E. ULUSLARARASI KOMİSYON
B. YUNANİSTAN	F. İNGİLTERE
C. İTALYA	G. YUNANİSTAN
D. ERMENİSTAN	H. FRANSA

Boşluk Doldurma

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere verilen kelime ve kelime öbeklerinden uygun olanı yazınız.

TASVİR-İ EFKÂR	İSMET BEY	GÜMRÜ ANTLAŞMASI	MÜDAFAA-İ HUKUK	KUVÂ-Yİ MİLLİYE
REFET BEY	ALİ RIZA PAŞA	ALİ SAİP BEY	TERCÜMAN	FELÂH-I VATAN
MALTA	KUVAY-I İNZİBATİYE	MANASTIRLI HAMDİ BEY	GENERAL HARBORD	SİNOP
KAZIM KARABEKİR	BEKİR SAMİ (KUNDUH) BEY	GÜÇLER BİRLİĞİ	FRANSA	MECLİS HÜKÜMET SİSTEMİ
MOSKOVA ANTLAŞMASI	TEVFİK PAŞA	OSMAN ZEKİ ÜNGÖR	FEVZİ PAŞA	AKŞAM

ANADOLU VE RUMELİ MÜDAFAA-İ HUKUK

1. Sivas Kongresi sonrası Damat Ferit Paşa'nın istifasının ardından yeni hükümet ..... tarafından kurulmuştur.
2. 12 Ocak 1920'de İstanbul'da toplanan Osmanlı Mebusan Meclisi'nde, Mustafa Kemal Paşa'nın kurulmasını istediği doğrultuda ..... Grubu yerine Saltanat ve Hilafet taraftarı ..... Grubu kuruldu.
3. Misak-ı Milli'nin kabulü sonrası İstanbul'u işgal eden İtilaf Devletleri, Meclisi basarak Milli Mücadele yanlısı milletvekillerini tutukladılar ve..... 'ya sürgüne gönderdiler.
4. İstanbul'un işgalini..... 'in telgrafıyla öğrenen Mustafa Kemal, İtilaf Devletleri parlamentolarına çektiği telgraflarla işgali protesto etti.
5. BMM'nin ilk gün toplantısına en yaşlı üye sıfatıyla, ... Milletvekili Şerif Bey başkanlık yaptı.
6. Yasama yürütme ve yargının aynı organda toplanmasına ..... denir.
7. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu ile ilk defa ..... uygulanmıştır.
8. I. İnönü Muharebesi öncesinde Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı görevlerine..... atandı.
9. 9 Kasım 1920'de ikiye bölünen Batı Cephesi'nin Güney bölümü.....'in, Batı bölümü ise..... 'in komutasına verildi.
10. .... ile Osmanlı Devleti ile Çarlık Rusya'sı arasında imzalanmış tüm antlaşmalar geçersiz sayıldı.
11. Yüzbaşı ..... komutasındaki milli kuvvetler ile Fransızlar arasındaki mücadeleler sonrasında Urfa düşman işgalinden kurtarılmıştır.
12. İstanbul basınından; ....., ..., ..., gibi gazeteler, Milli Mücadele'yi desteklediler.
13. .... İstanbul Hükümeti'nin ..... 'ye karşı kurduğu askeri birliklerdir.
14. ABD başkanı Wilson'un isteği üzerine; Türkiye'de manda idaresi ile Ermeni iddiaları ve meselesini incelemek üzere ..... başkanlığındaki heyet, Anadolu'ya geldi.
15. Büyük Millet Meclisi Hükümeti, 15. Kolordu Komutanlığını Doğu Cephesi Komutanlığına dönüştürerek başına..... 'i atamıştır.
16. Ankara Hükümeti'ni resmen ilk tanıyan İtilaf Devleti.....'dır.
17. Sivas Kongresi'nde, bütün milli cemiyetler..... Cemiyeti adı altında birleştirildi.
18. İstiklal Marşı'nın günümüzde kullanılan bestesi, 1930 yılında ..... tarafından yapıldı.
19. Londra Konferansı'nda İstanbul Hükümeti'ni....., Büyük Millet Meclisi Hükümeti'ni ise ..... temsil etti.
20. ...., Büyük Millet Meclisi'nin uluslararası alanda kazandığı ilk siyasi başarıdır.

Aşağıda yer alan çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1.

Yalnızca verilen bilgiler dikkate alındığında I. İnönü Zaferi'nin sonuçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Meclis hükümet sisteminden kabine sistemine geçildiği
- B) Osmanlı Mebusan Meclisi'nin yeniden açıldığı
- C) TBMM'nin otoriteyi sağladığı
- D) Türk ordusunun saldırı gücüne eriştiği
- E) Londra Konferansı'nın, TBMM'nin talebi üzerine toplandığı

2.

	Piyade	Ağır Makineli	Top	Süvari
Türk Ordusu	6000	50	28	300
Yunan Ordusu	20.000	150	50	200

Tablo: Birinci İnönü Savaşı sırasında Türk ve Yunan Kuvvetleri

Tablodaki bilgilere göre;

- I. Yunan ordusunun asker sayısı eksilmiştir.
- II. Türk ordusu atlı asker sayısı bakımından avantajlı bir konumdadır.
- III. Türk ordusu nitelik yönünden Yunan ordusuna göre daha üstün durumdadır.
- IV. Türk ordusu, Yunan ordusunun ilerleyişini durdurmayı başarmıştır.

yargılarından hangisi söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) II ve IV

3.

Harita: Büyük Millet Meclisi Hükümeti'ne Karşı Çıkan İsyanlar Haritası

Bu haritaya göre,

- I. Büyük Millet Meclisi hem isyanlar hem de İtilaf Devletleriyle mücadele etmiştir.
- II. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde Rumlar ayaklanmışlardır.
- III. İstanbul resmen işgal edilmiştir.
- IV. Ayaklanmaların çıktığı dönem milli mücadele'nin en tehlikeli ve sıkıntılı dönemidir.
- V. Doğu Trakya'da ayaklanma çıkmamıştır.

- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) II ve III
D) II ve V   E) III, IV ve V

4.

24 Nisan Önergesiyle Alınan Kararlar

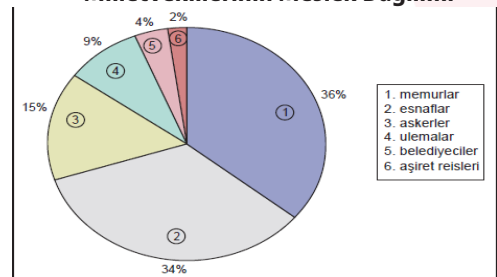
- Hükümet kurmak zorunludur.
- Geçici olarak bir hükümet başkanı tanımak veya padişah vekili atamak doğru değildir.
- Büyük Millet Meclisi yasama ve yürütme yetkisine sahiptir.
- Meclis içinden seçilen bir heyet hükümet işlerine bakar. Meclis başkanı hükümetin de başkanıdır.
- Mecliste toplanmış olan milli iradeyi vatanın kaderine tayin kılmak temel ilkedir. Büyük Millet Meclisi üzerinde güç yoktur.
- Padişah ve halife İtilaf Devletlerinin baskısından kurtulduktan sonra meclisin düzenleyeceği yasaya göre hareket edecektir.

Meclisin yetkileri ve hükümetin kurulması konusunda Mustafa Kemal tarafından sunulup Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilen 24 Nisan Önergesi' ne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Saltanat ve hilafet desteklenmiştir.
B) Meclis bağımsız ve sürekli kılınmak istenmiştir.
C) Güçler birliği ilkesi benimsenmiştir.
D) Millet egemenliği ilkesi benimsenmiştir.
E) İstanbul Hükümeti yok sayılmıştır.

5.

Grafik: I. TBMM'ne Seçilen Milletvekillerinin Meslek Dağılımı

Grafığe göre I.TBMM milletvekilleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Azınlıklara da temsil hakkının tanındığı
B) Milletvekillerinin %90'nının yükseköğrenim gördüğü
C) Devlet memurlarının, serbest meslek erbabından sayıca daha az olduğu
D) Farklı siyasi görüşe mensup milletvekillerinin olduğu
E) Milletvekillerinin çeşitli meslek grupları ve toplumsal kesimlere mensup olduğu

Aşağıda yer alan çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

6. Londra Konferansı'nda Türk tarafı adına İstanbul hükümetini temsilen toplantıya katılan Tefrik Paşa'ya söz verildiğinde o, "Milletin gerçek temsilcileri BMM Hükümeti temsilcileridir." diyerek sözü Bekir Sami Bey'e bıraktı. Bekir Sami Bey, Türk Devleti'nin amaçlarını ve barışın koşullarını açıklayarak Misak-ı Milli'yi tüm dünyaya duyurdu. Fakat İtilaf Devletleri'nin amacı Sevr Antlaşması'nın şartlarında küçük değişiklikler yaparak bunları Türk tarafına kabul ettirmekti. Bu nedenle Misak-ı Milli'yi dikkate almadılar ve bir sonuç alınmadan konferans dağıldı.

Toplantı sonrasında yapılan görüşmeler ile ilgili açıklama yapan bir katılımcıya gazeteciler tarafından yöneltilen sorular arasında;

- I. İtilaf Devletleri konferansta birlikte mi hareket etti?
- II. Sevr Antlaşması şartlarında bir yumuşama mı söz konusu?
- III. Türk tarafını kim temsil etti?
- IV. Misak-ı Milli'yi Büyük Millet Meclisi mi hazırladı?

gibi sorulardan hangisi sorulmuş olamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız IV   C) II ve III
D) III ve IV   E) I, II ve III

7. Mustafa Kemal'in, milli mücadele yıllarında "milli irade" kavramını kullanmaya özen göstermesi ve TBMM'nin "Hâkimiyet Milletindir." ilkesiyle hareket etmesiyle ulaşılmak istenen temel amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İşgalleri engellemek için güçlü bir devletin himayesine girme fikrini kabul ettirmek
B) Milli mücadele sırasında milletin padişaha olan bağlılığından faydalanmak
C) İtilaf devletlerini karşı verilen mücadelede destek toplamak
D) Millet egemenliğine dayalı bağımsız bir devlet kurma fikrini olgunlaştırıp hayata geçirmek
E) "Millî irade" kavramını zafere ulaşmak için bir araç olarak kullanmak

8.

- I. İstanbul'un İtilaf devletleri tarafından resmen işgali
- II. Son Osmanlı Mebusan Meclisinin açılması
- III. Amasya Görüşmesi
- IV. Misakımillî'nin kabulü

Yukarıda verilen gelişmelerin kronojik açıdan doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) III - IV - I - II   B) IV - I - III - II   C) III - II - IV - I
D) II - IV - I - III   E) I - III - II - IV

9. Sivas Kongresi'nde alınan ,Anadolu ve Rumeli'de yurdun işgalini engellemek için çalışan bütün milli cemiyetler "Anadolu ve Rumeli Müdafaayı Hukuk Cemiyeti" adı altında birleştirilecektir kararı dikkate alındığında;

- I. Gücünü halktan alan yeni bir otorite ortaya çıkmıştır.
- II. Milli örgütlenme tüm vatani kapsamıştır.
- III. Milleti temsil eden tek bir kurul oluşturulmuştur.
- IV. Kurtuluş Savaşının tek elden yönetilmesi kolaylaşmıştır.
- V. Birlik sağlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) II ve III
D) I ve V   E) II, IV ve V

10. I. İstanbul ile ilişkiler kesildi.

- II. Şeyhülislamın fetvalarına karşı; Ankara müftüsü karşı fetva yayınladı.
- III. Hıyanet-i Vataniye Kanunu çıkarıldı.
- IV. İstiklal Mahkemeleri kuruldu.
- V. Anadolu Ajansı kuruldu.

TBMM'nin İsyanlara Karşı Aldığı Önlemlerden hangisinin olumsuz propagandayla mücadele için alındığı savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) II ve III
D) III ve IV   E) II ve V

11. Aşağıda verilen bilgilerin hangisi Doğu ve Güney Cepheleriyle ilgili ortak özelliktir?

- A) iki cephede de Kuvayı Milliye birliklerinin savaşması
- B) Her iki cephede de Ermeniler ile savaşılması
- C) Yalnız Fransa ile mücadele edilmesi
- D) Düzenli ordu Birliklerinin mücadele etmesi
- E) Her iki cephenin kapanmasından sonra Batı Cephesinin açılması

12. Ermeni sorununun ortaya çıkmasında İngiltere ve Rusya önemli rol oynamıştır. Rusya, kurulacak bir Ermenistan ile güneye, Akdeniz'e ulaşmayı planlarken İngiltere ise bağımsız bir Ermenistan kurarak Rusya'nın Akdeniz'e ulaşmasını engellemek istiyordu.

Yukarıdaki bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yabancı devletler, Ermenileri kendi çıkarları için kullanmak istemiştir.
- B) Rusya ve İngiltere, iç ve dış işlerinde bağımsız bir Ermeni Devleti istemiştir.
- C) Rusya ile İngiltere'nin çıkarları birbiriyle örtüşmüştür.
- D) Tehcir Kanunu ile Ermeniler Anadolu dışına çıkartılmıştır.
- E) Rusya'nın izlediği Panslavizm politikası Ermeni sorununun ortaya çıkmasına neden olmuştur.

13. Misak-ı Milli kararları ile aşağıdakilerden hangisi arasında ilişki kurulamaz?

- A) İstanbul'un resmen işgaline ortam hazırlaması
- B) Erzurum ve Sivas Kongrelerinin kararlarını kapsamaması
- C) Ulus devlet anlayışına geçişe temel olması
- D) Batı Trakya'yı Türkiye toprakları dışında sayması
- E) Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nde kabul edilmesi

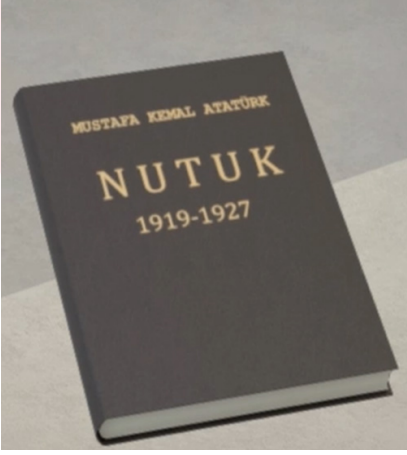
14. Osmanlı Mebusan Meclisinin yeniden toplanarak çalışmalarına başlaması kararı nerede alınmıştır?

- A) Havza Genelgesi
- B) Amasya Genelgesi
- C) Erzurum Kongresi
- D) Sivas Kongresi
- E) Amasya Görüşmeleri

15. Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra Anadolu'da birçok yerin işgal edilmesi sürecinde yaşanan gelişmeler ile ilgili olarak ABD'li Amiral Bristol ve General Harbord kendi adları ile anılan raporlar hazırlayarak kamuoyu ile paylaşmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu raporların ortak özelliğidir?

- A) Yunanlıların İzmir'i işgalinin haksız olduğunu savunmaları
- B) İşgallerin geçici olduğunu savunmaları
- C) Osmanlı Devleti ile yapılacak barış antlaşmasına zemin hazırlamaları
- D) İşgal edilen bölgelerde Türklerin çoğunlukta olduklarını belirtmeleri
- E) Azınlıkların eylemlerini desteklemeleri

Mustafa Kemal'in "Biz de, uygulanamayacak fikirleri, nazari birtakım teferruatı yıldızlayarak, bir kitap yazabilirdik; öyle yapmadık. Milletın maddi ve manevi yenileşme ve gelişmesi yolunda yaptığımız işlerle, söz ve nazariyattan önce davranmayı tercih ettik. Bununla beraber, "Egemenlik milletindir", "Türkiye Büyük Millet Meclisi nin haricinde hiçbir makam, millî mukadderata hâkim olamaz", "Bütün kanunların düzenlenmesinde, her nevi teşkilâtta, idarenin bütün teferruatında, genel eğitimde, iktisadi işlerde, millî egemenlik esasları dahilinde hareket olunacaktır", "Saltanatın kaldırılması hakkındaki karar değişmez kuraldır" gibi bilinmesi lâzım gelen mühim noktalar ve mahkemelerin düzeltileceği ve bütün kanunlarımızın hukuk biliminin ilerlemelerine göre yeni baştan düzenlenip tamamlanacağı, âşar usulünün değiştirileceği, millî bankaların sermayesinin artırılacağı, muhtaç olduğumuz demiryollarının yapımına, öğretim birliğine derhal girişileceği ve fiilî askerlik hizmet süresinin indirileceği, memleketin bayındır hale getirileceğine çalışılacağı ..." şeklindeki konuşması ile kendisine yönelen eleştirilere karşılık vermiştir.

1927 (Nutuk II, s. 719)

Aşağıda verilen soruları okuduğunuz metinden hareketle cevaplayınız.

S.1.1. Mustafa Kemal'in "Biz de, uygulanamayacak fikirleri, nazari birtakım teferruatı yıldızlayarak, bir kitap yazabilirdik; öyle yapmadık." ifadesi ile kime niçin karşı çıkmıştır? Yazınız.

S.1.2. Mustafa Kemal'in "Milletin maddi ve manevi yenileşme ve gelişmesi yolunda yaptığımız işlerle, söz ve nazariyattan önce davranmayı tercih ettik." ifadesi ile ne anlatmak istemiştir. Yazınız.

S.1.3. Mustafa Kemal'in "Türkiye Büyük Millet Meclisi nin haricinde hiçbir makam, millî mukadderata hâkim olamaz", ifadesi ile karşısına aldığı kavram nedir? Bu kavrama niçin karşı çıkmaktadır? Yazınız.

S.1.4. Mustafa Kemal'in kişisel özellikleri düşünüldüğünde bu metinde "Akılcılık ve Bilimsellik" ile ilgili örneklenebilecek bir tutum gösterilebilir mi? Niçin? Yazınız.

S.1.5. Metindeki açıklamalara bakıldığında Mustafa Kemal'in siyasi, sosyal, eğitim, ekonomik, dini, asker, hukuki ve bayındırlık gibi alanların hangisinde yenilikler yapmayı düşündüğünü söyleyebiliriz? Yazınız.

KAHRAMAN TÜRK KADINLARI

Kurtuluş Savaşı'nda eli silah tutanların cephede olduğu dönemde, İnebolu'ya çıkarılan silah ve cephanelerin Kastamonu üzerinden Ankara'ya ulaştırılmasında kadınlarla yaşlı erkeklerin insanüstü çalışmaları olmuş, bu çalışmaları gerçekleştiren kahramanlarımız da tarihe geçmiştir.

Tarihe geçen kadın kahramanlarımızdan birisi de Seydilerli Şehit Şerife Bacı'dır. Şerife Bacı 1921 yılının çetin geçen kış mevsiminin ilk aylarında, sırtında çocuğu ve önünde kağnısı ile İnebolu' dan Kastamonu'ya cephane taşımış, kağnısıyla beraber Kastamonu Kışlası önüne kadar gelmiş, mermileri ve çocuğunu korumak uğruna donarak şehit olmuştur. Fırtına ve tipinin sabahında Kastamonu kışlasından çıkan devriye ekibi, bir bebeğe ait olan ağlama sesini takip ettiklerinde sahibi donmuş bir kağnıyla karşılaşır. Kağnıda üzerleri kardan etkilenmemesi için bir battaniyeyle örtülmüş cephane ile cephanelerin arasındaki kuru otlara yatırılmış bir bebek bulurlar. Yapılan incelemeler sonucunda şehit olan kadının bir gece önceki tipide kaybolan Şerife Bacı olduğu tespit edilir.

Şehit Şerife Bacı adı, Kastamonu'da Seydiler'de, İnebolu'da ve yurdun birçok yerinde Kurtuluş Savaşı'nın kadın kahramanlarını simgelemektedir.

CEPHEDE OLAMASAK DA DUALARIMIZ MEHMETÇİKLERİMİZLE...

Sivas Belediyesi'ne ait Yenişehir Hanımlar Kültür Merkezi ve Bahtiyar Bostan Özgecan Hanımlar Yaşam Merkezi'nde kurs gören bayanlar, Suriye'nin Afrin kentinde, terör örgütü PKK/YPG' ye yönelik düzenlenen Zeytin Dalı Harekâtı' na katılan askerler için kazak, atkı, bere ve boyunluk örüyor.

S.1.1. Harita ve görsellerden hareketle İstiklal Yolu'nun Millî Mücadeledeki yeri hakkında neler söyleyebilirsiniz?

.....

.....

.....

S.1.2. Türk kadınlarının Milli Mücadele yıllarında gösterdikleri faaliyetleri, Türkiye'nin bağımsızlık sürecine katkıları açısından nasıl değerlendirirsiniz?

.....

.....

.....

S.1.3. Türklerde ordu-millet anlayışını, Milli Mücadele Dönemi ve günümüzle karşılaştırırsanız bu konu hakkında neler söyleyebilirsiniz?

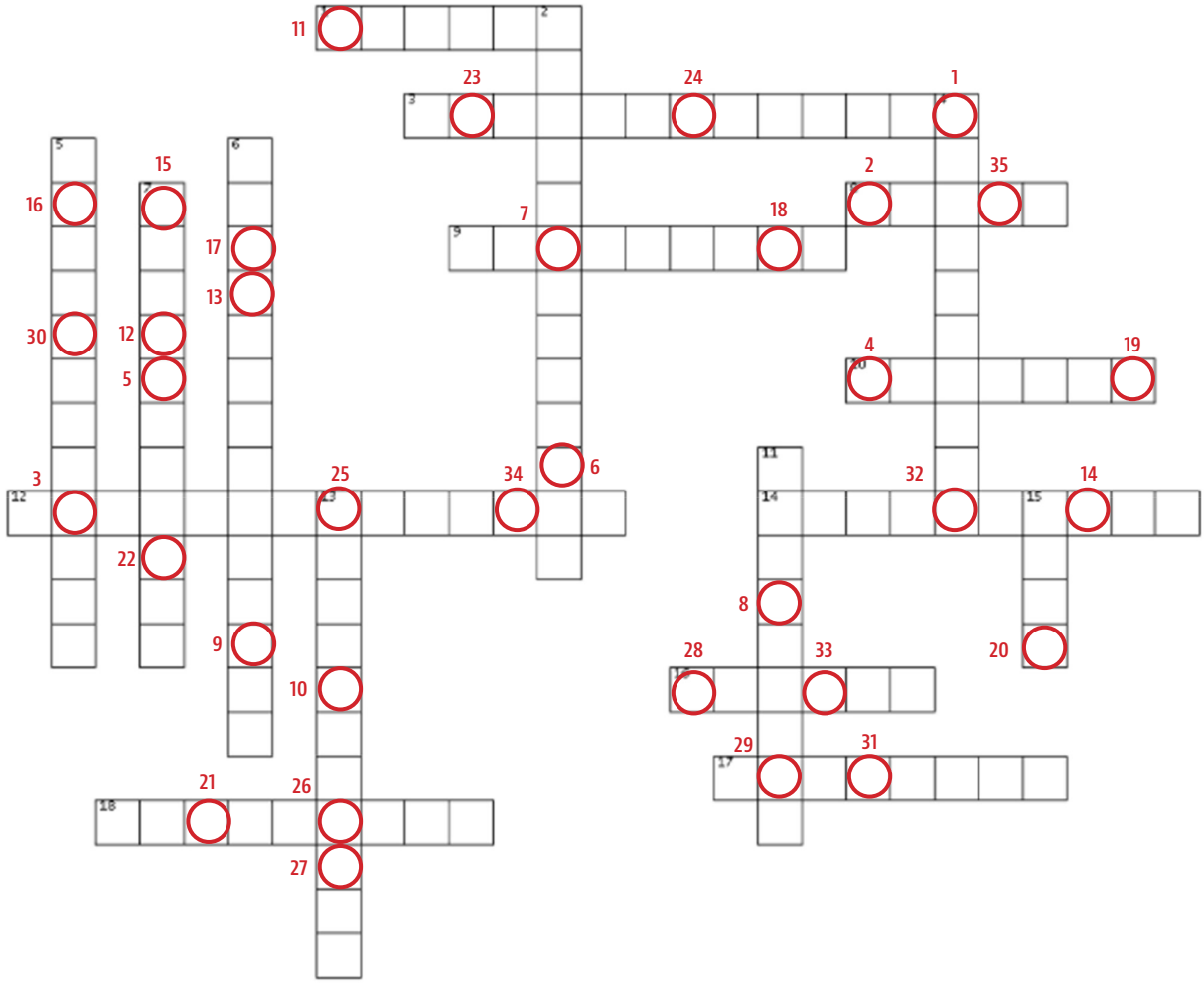
.....

.....

.....

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

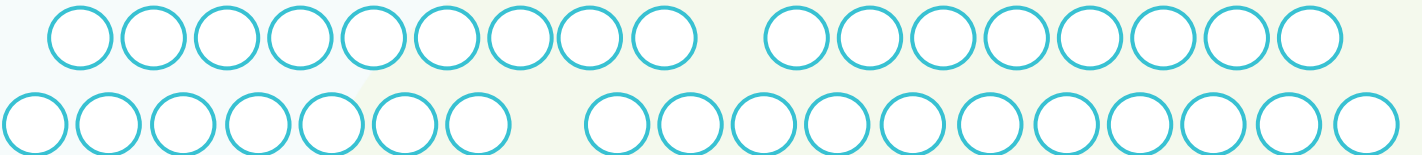
SOLDAN SAĞA

- 1 Fransa'nın Büyük Millet Meclisi Hükümeti'ni resmen tanıdığı antlaşma
- 3 Adana'da Fransızlara karşı başarıyla mücadele eden kadın kahramanımız.
- 8 Sevr Antlaşması'nın geçersizliğinin ilk kez onaylandığı antlaşma.
- 9 Amasya Görüşmeleri 'ne İstanbul Hükümeti adına katılan Bahriye Nazırı.
- 10 Misak-ı Milli' den ilk kez tavizin verildiği antlaşma.
- 12 Osmanlı Devleti'nin yasama organı.
- 14 Büyük Millet Meclisi'ni tanıyan ilk Müslüman devlet.
- 16 İtilaf Devletleri'nin Anadolu'daki Millî Mücadele hareketini hukuken tanıdıkları konferans.
- 17 Büyük Millet Meclisi'nin ilk gün toplantısına başkanlık yapan Sinop Milletvekili.
- 18 Maraş savunması ile özdeşleşen halk kahramanımız.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

- 2 Milli Mücadele sırasında halkı bilgilendirmek amacıyla Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatıyla kurulan haber kuruluşu.
- 4 TBMM'nin varlığını kabul eden ilk devlet.
- 5 Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Diyanet İşleri Başkanı.
- 6 Doğu Cephesi Kumandanımız.
- 7 Büyük Millet Meclisi Hükümeti'ni tanıyan ilk Batılı devlet.
- 11 Mustafa Kemal ATATÜRK' ün nüfusa kayıtlı olduğu ilimiz.
- 13 28 Ocak 1920'de kabul edilen ve millî sınırlarımızın belirlendiği karar.
- 15 Osmanlı Devleti'nin imzaladığı son antlaşma.

ANAHTAR KELİME

Verilen ipuçlarından ve karışık harflerden yararlanarak istenen kavramları boş kutulara yazınız.

1. ABD → İWLIERNKLILSOE
2. I. Dünya Savaşı → EISKİRŞORASBPNAIARFN
3. Hasan Tahsin → EIKTEKEUŞRZEUAGUSHB
      -
4. Gönüllü → MLYVKAYUEILİİ
      -
5. Batı Cephesi → AUAATŞPILF
6. Megali İdea → MIMARIRVA
7. Halk → LEITNILSMİE
      -
8. Yemin → LLISMIKİMA
      -
9. MEB → HBMAILHUAPUSYHELD
10. Hilafet Ordusu → YBAANEİYİVITUKİZ
      -
11. İsyân → EMEEMEFDİRMİCH
12. Beste → IERZNNMSGKÖÖÜ
13. Üç → SSLVAIEELİYEE
        -
14. Sovyet Rusya → SKTSORAEBMTLWINLSTAŞIA
15. Güney cephesi → ETIRYRAAYMHAY
16. Ermeniler → RORHAAUBDPRRO
17. Yargı → LIAİHLKMEKKEARETMSİ
18. Telgraf → ELİBMMHNAİMRİYADATS
19. Şahin Bey → ENÜGİCPYEEHS
20. Anayasa → TYNSSİSAETUEAKİKAIULE
          -

CEVAP ANAHTARI

EŞLEŞTİRME

1. Eşleştirme

1. C
2. E
3. D
4. B
5. A

2 Eşleştirme

1. B	5. H
2. A	6. D
3. G	7. E
4. C	8. F

BOŞLUK DOLDURMA

1. Ali Rıza Paşa	11. Ali Saip Bey
2. Müdafaa-i Hukuk/ Felâh-ı Vatan	12. Akşam/ Tasvir-i Efkâr/ Tercüman
3. Malta	13. Kuvay-ı İnzibatiye/ Kuvâ-yi Milliye
4. Manastırlı Hamdi Bey	14. General Harbord
5. Sinop	15. Kazım Karabekir
6. Güçler Birliği	16. Fransa
7. Meclis Hükûmet Sistemi	17. Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk
8. Fevzi Paşa	18. Osman Zeki Üngör
9. Refet Bey/ İsmet Bey	19. Tevfik Paşa/ Bekir Sami (Kunduh) Bey
10. Moskova Antlaşması	20. Gümrü Antlaşması

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. C
2. B
3. D
4. A
5. E
6. B
7. D
8. C
9. E
10. E
11. B
12. A
13. D
14. E
15. D

AÇIK UÇLU

S.1.1. Mustafa Kemal'in "Biz de, uygulanamayacak fikirleri, nazârî birtakım teferruatı yaldızlayarak, bir kitap yazabilirdik; öyle yapmadık." ifadesi ile kendisine uygulamaları hakkında eleştiri getirenlere cevap vermektedir. Uygulanamayacak, temelsiz, sahada yeri olmayan fikirleri ve kişiden kişiye değişen göreceli bir takım detayları uygulanabilir göstermediklerini gerçekçi ve uygulanabilir işleri gündemlerine aldıklarını ifade etmektedir.

S.1.2. Mustafa Kemal "Milletin maddî ve manevî yenileşme ve gelişmesi yolunda yaptığımız işlerle, söz ve nazariyattan önce davranmayı tercih ettik ifadesi Milletin maddî ve manevî yenileşme ve gelişmesi için öncelikli olanların gerçekleştirildiğini Bu işlerin fiiliyata dökerken bunlarla ilgili teorik bir süreç oluşturamadıklarını ifade etmiştir. Gerçekten de "Milletin maddî ve manevî yenileşme ve gelişmesi yolunda yaptığımız işlere bakıldığında öncelikle gerçekleştirilen işlerin başında düşmanın yurttan atılması olunca buna göre bir süreç sürdürülmüş, inkılapların yapılması ise sonraki süreçte ele alınmıştır.

S.1.3. Mustafa Kemal "Türkiye Büyük Millet Meclisi nin haricinde hiçbir makam, millî mukadderata hâkim olamaz", ifadesi ile karşısına aldığı kavram Saltanat idaresi yani mutlakiyet rejimleridir. Mustafa Kemal bu kavrama millet iradesinden oluşturulmadığı için karşı çıkmaktadır.

S.1.4. Mustafa Kemal'in kişisel özellikleri düşünülürken bu metinde "bilinmesi lâzım gelen mühim noktalar ve mahkemelerin düzeltileceği ve bütün kanunlarımızın hukuk biliminin ilerlemelerine göre yeni baştan düzenlenip tamamlanacağı," ifadesi "Akılcılık ve Bilimsellik" ile ilgili örneklenebilecek bir tutumdur. Çünkü hukuk biliminin esas alınması ve bunun uygulanmasının istenmesi "Akılcılık ve Bilimin esas alındığının gösterir.

S.1.5. Metindeki açıklamalara bakıldığında Mustafa Kemal'in

- siyasi alanda yenilikler yapmayı düşündüğünü, "Saltanatın kaldırılması hakkındaki karar değişmez kuraldır" ifadesinden,
- sosyal alanda yenilikler yapmayı düşündüğünü, "âşar usulünün değiştirileceği" ifadesinden,
- eğitim alanda yenilikler yapmayı düşündüğünü, "öğretim birliğine derhal girişileceği" ifadesinden,
- ekonomik alanda yenilikler yapmayı düşündüğünü "millî bankaların sermayesinin artırılacağı," ifadesinden,
- askeri alanda yenilikler yapmayı düşündüğünü "fiilî askerlik hizmet süresinin indirileceği" ifadesinden,
- hukuki alanda yenilikler yapmayı düşündüğünü "bütün kanunlarımızın hukuk biliminin ilerlemelerine göre yeni baştan düzenlenip tamamlanacağı," ifadesinden,
- bayındırlık alanda yenilikler yapmayı düşündüğünü "demiryollarının yapımına," ifadesinden, ulaşabiliriz.

Dini alanla ilgili yenilikler yapmayı düşündüğüne ait bir ifadeye bu metinden hareketle ulaşamayız.

BECERİ TEMELLİ

S.1.1. İstiklal Yolu, Batı Karadeniz ile İç Anadolu bölgesi arasındaki bağlantıyı sağlayan, Millî Mücadeleyi silah ve cephaneye kaynağı bakımından besleyen önemli ve stratejik bir ikmal yoludur.

S.1.2. Türk kadınının Milli Mücadele döneminde kağnılarla zor coğrafi şartlarda mermi taşıması vatansever, fedakâr ve dayanışma içerisinde olduğunu gösterir.

S.1.3. Eski Türklerde askerlik meslek sayılmazdı. Savaş zamanında eli silah tutan erkek-kadın, yaşlı-geç, herkes asker sayılırdı. Yani millet her an savaşa hazır bir ordu idi. Bu durum Milli Mücadele döneminde devam ettiği gibi günümüzde hala devam etmektedir. Kadınlarımızın Zeytin Dalı Harekâtına katılan askerlerimize kazak, atkı, bere ve boyunluk örmesi bunun göstergesidir.

BİL-BUL-ÇÖZ

1 SEVR	10 ANADOLU AJANSI
2 SALİHPAŞA	11 ERMENİSTAN
3 RIFATBÖREKÇİ	12 MEBUSANMECLİSİ
4 KAZIMKARABEKİR	13 MİSAKİMİLLİ
5 SOVYETRUSYA	14 ŞERİFBEY
6 MOSKOVA	15 KILAVUZHA TİCE
7 GAZİANTEP	16 GÜMRÜ
8 LONDRA	17 AFGANİSTAN
9 SÜTÇÜİMAM	18 ANKARA

ANAHTAR KELİME:

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

KELİME AVI

1. Wilson İlkeleri	11. Demirci Mehmet Efe
2. Paris Barış Konferansı	12. Osman Zeki Üngör
3. Hukuk-u Beşer Gazetesi	13. Elviye-i Selase
4. Kuvay-ı Millîye	14. Brest Litovsk Antlaşması
5. Ali Fuat Paşa	15. Tayyar Rahmiye
6. Mavri Mira	16. Harbord Raporu
7. Sine-i Millet	17. İstiklal Mahkemeleri
8. Misak-ı Millî	18. Manastırlı Hamdi Bey
9. Hamdullah Suphi Bey	19. Güney Cephesi
10. Kuvay-ı İnzibatiye	20. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM
MATERYAL

<http://ogmmateryal.eba.gov.tr>